

Armię Krajową oraz Wojskową Służbę Polek
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 65-22-186, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 870502736

MEMORIAL
General Maru Wittek

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

AK
Okr. Kraków
Obw. Nowy Sącz

H 1972

fol. kiero

UHL - Kubiszowa Lofia

2 d. Uhl
ps. "Ofka"

3489/usk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — T: 3489/wsk
VHL - Kubiszowa Zofia
ps. „Ofka”

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa —
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 3, s. 1-3

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓ ksero

II Materiały uzupełniające relację

- K. Kubisz, Z. Kubisz, Ul. Kubiszowa Zofia „Ofka”, [biogram], [w:] [br.inf.], [k.d.], rps, kopia, k. 3, s. 1-3

Uhl-Kubiszowa Zofia „Ofka”, (1907-1972) – nauczycielka, uczestniczka konspiracji, więźniarka KL Ravensbrück, harcmistrzyni.

Urodzona 30 maja 1907 r. w Nowym Sączu. Córka Jakuba Uhl (1879-1942, urzędnika w Sądzie Grodzkim) i Wilmy z d. Marschalek (1877-1965, radnej miasta, więzionej za działalność społeczną przed wojną). Rodzice byli założycielami, w latach 20., Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego w Nowym Sączu. Miała dwóch braci: Tadeusza (ur. 1909, zmarłego w dzieciństwie) i Adama (1911-1926). W latach 1914-1918 uczyła się w Szkole Powszechnej im.

św. Barbary, a w latach 1918-1926 w Prywatnym Gimnazjum Żeńskim w Nowym Sączu. Wstąpiła do drużyny harcerskiej prowadzonej przez Marię Bugajską. W 1926 r. zdała maturę i podjęła studia na Wydziale Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1930 r. wyszła za mąż za Stanisława Kubisza (1898-1941), a w roku następnym wraz z mężem, doktorantem i stypendystą Funduszu Kultury Narodowej w Londynie, wyjechała za granicę. Do Nowego Sącza wróciła w 1933 r., a kilka miesięcy później wraz z mężem przeniosiła się do Katowic, gdzie otrzymał on pracę w Urzędzie Wojewódzkim na stanowisku referendarza w Wydziale Oświecenia i Wyznań Religijnych. Na krótko przed wybuchem wojny przeszła przeszkolenie sanitarno-medyczne. Wakacje 1939 r. spędziła z rodziną w Nowym Sączu przy ul. Jagiellońskiej 70 a. W chwili wybuchu II wojny światowej jej mąż został ewakuowany wraz z katowickim Urzędem Wojewódzkim do Lwowa. Tam władze sowieckie aresztowały go i wywiozły do łagru w Płn. Karelij, gdzie zmarł. 9 listopada 1939 r. została aresztowana, jako zakładniczka, wraz z kilkudziesięciu mieszkańcami Nowego Sącza. Zakładnicy zostali po trzech tygodniach zwolnieni. Stała się jedyną żywicielką rodziny i musiała podjąć pracę zarobkową. Przeszła kurs księgowości i została zatrudniona w Kreismolkerei (mleczarni). Nie utrzymała się jednak na tej posadzie ze względu na negatywną w oczach okupanta opinię rodziny znanej z działalności społecznej z okresu międzywojennego. Zaczęła pracować w RGO, gdzie zatrudniła ją znana działaczka Jadwiga Wolska. Nawiązała kontakt z konspiracyjną jednostką WSK. Pracowała później w wyłęgarni drobiu przy ul. Barskiej w Nowym Sączu. Stanowisko kierowniczkii tej placówki objęła na przełomie lutego i marca 1943 r. Prowadziła tam kancelarię WSK oraz punkt odbioru i wysyłki konspiracyjnej poczty. W marcu 1943 r. weszła w skład Komendy Obwodu Nowy Sącz AK. Przyjęła wówczas pseudonim „Ofka”. Została aresztowana 31 sierpnia 1944 r. na skutek wsypy w organizacji. Po śledztwie w więzieniu w Nowym Sączu, a później w więzieniu przy ulicy Montelupich w Krakowie, została przewieziona do KL Ravensbrück. Przeniesiono ją następnie do obozu w Wattenstedt pod Brunszwikiem. Wraz z innymi więźniarkami pracowała w fabryce amunicji Herman Göring Werke

– Stahl Werke Braunschweig. 14 stycznia 1945 r. fabryka została zbombardowana przez lotnictwo amerykańskie. Pod koniec lutego 1945 r., ze względu na posiadane przeszkolenie sanitarne, została przeniesiona do pracy w lazarecie obozowym. 7 kwietnia 1945 r. obóz został ewakuowany. Transport więźniarek po ośmiu dniach dotarł do KL Ravensbrück. Stąd 23 kwietnia 1945 r. Szwedzki Czerwony Krzyż, w ramach porozumienia władz niemieckich z misją hrabiego Bernadotte, zabrał ją wraz ze 180 Polkami przez Danię do Szwecji. Po wyleczeniu chorych więźniarek w miejscowości Doverstorp nawiązała kontakt ze szwedzkim polonistą, profesorem Callemanem z Uniwersytetu w Sztokholmie, który ją zatrudnił jako slawistkę do pomocy w prowadzonych przez siebie badaniach. W sierpniu 1945 r. zdecydowała się wrócić do Polski i po zawarciu przez Szwecję porozumienia z rządem polskim – z pierwszym transportem repatrianckim wróciła w październiku 1945 r. do kraju. W grudniu 1945 r. podjęła pracę jako nauczycielka w Państwowym Liceum Handlowym w Nowym Sączu. Początkowo uczyła języka angielskiego, a później polskiego. W związku z tym musiała uzupełnić swoje kwalifikacje do nauczania tego przedmiotu w szkole średniej. Zdała tzw. egzamin uproszczony (na nauczyciela języka polskiego), a następnie na UJ uzupełniła kilka egzaminów i napisała pracę magisterską z literatury czeskiej, którą w 1956 r. obroniła, uzyskując tytuł magistra filologii słowiańskiej. Po powrocie do kraju podjęła również pracę w harcerstwie i latem 1946 r. była w kadrze instruktorskiej prowadzącej harcerskie zgrupowanie obozów i kolonię zuchową w Kosarzyskach koło Piwnicznej. W lecie 1947 r. była zastępczynią komendantki kursu drużynowych, zorganizowanego na Ziemiach Odzyskanych koło Bystrzycy Kłodzkiej. W październiku 1947 r. otrzymała stopień podharc mistrzyni, a 15 czerwca 1948 r. – harcmistrzyni. Latem 1948 r. prowadziła obóz harcerzek Akcji „Spisz” koło Jurgowa nad Białką. W październiku 1949 r. została mianowana komendantką połączonych hufców harcerskich (męskiego i żeńskiego) w Nowym Sączu. Na przełomie lat 1949/50 podupała na zdrowiu, co było oczywistą pobytu w obozie i przebytej tam choroby połączonej z krwotokami płucnymi. Wysłano ją na kilkumiesięczne leczenie w sanatorium ZNP w Zakopanem. Od tego czasu bardzo często chorowała, pracowała z coraz większym trudem. Działała społecznie: w latach 1957-1966 była radną miasta Nowego Sącza, była też ławniczką Sądu w Nowym Sączu, należała do nowosądeckiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Była członkiem ZBoWiD. Po przejściu na emeryturę w 1962 r., z powodu pogarszającego się stanu zdrowia musiała ograniczyć pracę społeczną.

Po długiej chorobie zmarła 30 czerwca 1972 r. w szpitalu w Nowym Sączu, została pochowana na cmentarzu komunalnym w Nowym Sączu.

Odnaczona Medalem „Zwycięstwa i Wolności” (legitymacja Nr D-56070) oraz Złotą Odznaką „Zasłużony w Rozwoju Sądecczyny” (legitymacja nr 516).

Zamężna od 1930 r. ze Stanisławem Kubiszem, miała córkę Krystynę (ur. 1933, nauczycielkę, harcmistrzynię) i syna Krzysztofa (ur. 1934, dra nauk technicznych)

J. Bieniek, *A wasze imię: wierni Sądeczanie*, Nowy Sącz 1986; J. Bieniek, *Wojskowy ruch oporu w Sądeczyźnie*, cz. II *Obwód*, „Rocznik Sądecki” t. XIII:1972, s. 240; J. Chrobaczyński, *Wojna obronna 1939 r. i jej skutki – syndrom września* [w:] *Dzieje miasta Nowego Sącza* [red.] F. Kiryk, Z. Ruta, t. III, Kraków 1966; B. Leonhard, *Kalendarium z dziejów harcerstwa krakowskiego 1910-1950*, Kraków 2001; *Okupacja w Sądeczyźnie*, Warszawa 1979, s. 218; E. Smajdor, *Wierni Ojczyźnie*, Nowy Sącz 1989, s. 24; W. Wnuk, *Walka podziemna na szczytach*, Warszawa 1965, s. 24.

Krzysztof Kubisz, Zofia Kubisz

Walczyński Jan Czesław, „Buk” , „Jastrzębiec”, (1909-1985) – oficer WP.

Urodzony 20 czerwca 1909 r. w Nowym Sączu. Syn Kazimierza i Marii. Miał brata i siostrę. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Nowym Sączu. Naukę kontynuował w nowosądeckim II Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego. Po zdaniu w 1929 r. matury wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej-Komorowie. Podchorążówkę ukończył w sierpniu 1932 r. i został mianowany podporucznikiem w Korpusie Oficerów

Piechoty ze starszeństwem z 15 sierpnia 1932 r. Przydzielono go na stanowisko dowódcy plutonu w kompanii strzeleckiej 11. pp w Tarnowskich Górach. W służbie wyróżniał się zdyscyplinowaniem, wzorowym wykonywaniem zadań i szkolenia podległych mu żołnierzy. Do stopnia porucznika został awansowany ze starszeństwem z 1 stycznia 1936 r. i przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza. Przydzielono go do batalionu KOP w Kopyczyńcach, woj. tarnopolskie, na stanowisko dowódcy plutonu w kompanii granicznej i jednocześnie zastępcy dowódcy kompanii. W 1938 r. został skierowany do Centrum Wyszkolenia Piechoty w Rembertowie koło Warszawy na kurs dla dowódców kompanii. Po ukończeniu kursu powrócił do 11. pp w Tarnowskich Górach na stanowisko dowódcy 9. kompanii III baonu. W maju 1939 r., wraz z dowodzoną przez siebie kompanią, zajął stanowiska obronne na przedpolu Tarnowskich Gór. Od 1 września 1939 r. brał udział w walkach. W nocy z 3 na 4 września 1939 r. wycofał się w kierunku Krakowa. 8 września 1939 r. uczestniczył w walkach z niemieckimi czołgami o przyczółek mostowy na Wiśle w rejonie Nowego Korczyna. W trakcie walk odwrotowych został ciężko ranny. Przewieziono go do szpitala w Krakowie. Po wyleczeniu podjął na początku 1940 r. działalność konspiracyjną w ZWZ na terenie Obwodu ZWZ

T. 3489/WSK

AK
Kraków

UHL - KUBISZOWA Zofia

z d. Uhl
ps. "Ofka"

Wypisy ze źródeł (tzw. naziskowe karty informacyjne)

I/ U

T: 348P/wsk

AK Okręg
Kraków

T.348P
UHL-KUBISZ Zofia ps. "Ofka"

ur. 30.05. 1907 Nowy Sącz
zmarła 30.06. 1972 Nowy Sącz

córka Jakuba UHL urzędnika sądow.
Wilmy z d. Marschalek

zamężna ze Stanisławem Kubiszem
czynna w WSK Nowy Sącz
życiorys w zał.

zob. Małopolski Słownik Biogr.

TSH Kraków str. 185-187

UHL- Kubiszowa Zofia

